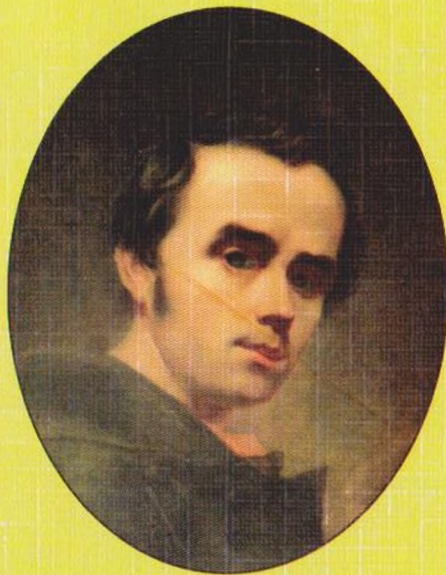

Т. Г. Шевченко

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць
(Т. Г. Шевченко в контексті мистецької освіти: до 200-річчя
від дня народження)

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Відділ педагогічної естетики та етики
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
(Т. Г. Шевченко в контексті мистецької освіти: до 200-річчя
від дня народження)

TIME OF ART EDUCATION
Collection of scientific works
(Taras Shevchenko in the context of art education: the 200 th anniversary
of the birth)

Харків 2014

УДК 37.032
ББК 74
Ч 24

Час мистецької освіти: (Т. Г. Шевченко в контексті мистецької освіти: до 200-річчя від дня народження): **зб.наук. пр.**/[ред.кол.:Т.А Смирнова (голов.ред) та ін.].– Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2014 –292с.

ISBN 978-617-7188-40-6

У збірнику викладено результати теоретичних та практичних досліджень з питань методології, теорії, історії, інноваційних тенденцій сучасної мистецької освіти. Збірник розраховано на магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ВНЗ., учителів.

Редакційна колегія:

Бутенко В. Г. - член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор
Гриньова В. М. - доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т. - доктор педагогічних наук, професор
Лошков Ю.І. – доктор мистецтвознавства, професор
Михайличенко О. В. - доктор педагогічних наук, професор
Отич О. М. - доктор педагогічних наук, професор
Ніколаї Г. Ю. - доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор (голов. ред.)
Сегеда Н.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - кандидат педагогічних наук, доцент (заст.голов.ред.)
Танько Т.П. - доктор педагогічних наук, професор

Члени іноземної редакційної колегії:

Хаціньський Я. –(Республіка Польща)
Литвин І.Г. – (Колумбія)

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Протокол № 2 від 26.02.2014

*Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.
Мови видання: українська, російська, польська.*

ISBN 978-617-7188-40-6

УДК 37.032
ББК 74

**ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ В СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ**

***Анотація.** Статтю присвячено естетичному вихованню студентів вищих педагогічних навчальних закладів.*

***Ключові слова:** естетичне виховання, студентська молодь, вища педагогічна школа.*

***Аннотация.** Статья посвящена эстетическому воспитанию студентов высших педагогических учебных заведений.*

***Ключевые слова:** эстетическое воспитание, студенческая молодежь, высшая педагогическая школа.*

***Annotation.** The article is sanctified to aesthetic education of students of higher educational establishments.*

***Keywords:** aesthetic education, student young people, higher school.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах сучасного розвитку українського суспільства особливої гостроти й актуальності набувають питання формування естетичної свідомості майбутніх учителів, залучення їх до цінностей естетичної культури. В системі університетської освіти відкриваються широкі можливості формування естетичних почуттів і смаків, естетичних оцінок та суджень, естетичних понять та уявлень, естетичного світогляду та ідеалів. Це зумовлює необхідність глибокого осмислення цих питань на теоретичному рівні та їх вирішення у процесі практичної діяльності [1 - 3].

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року зазначено, що національна система освіти повинна формуватися адекватно сучасним інтеграційним і глобалізаційним процесам, вимогам переходу до постіндустріальної цивілізації, що забезпечить стійкий рух та розвиток України в першій чверті ХХІ століття, інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір. У зв'язку з цим актуалізуються питання реформування системи освіти, в основу якої покладатиметься принцип пріоритетності людини, оновлення згідно з вимогами часу нормативної бази системи освіти; побудови ефективної системи національного виховання, розвитку і соціалізації дітей та молоді; модернізації структури, змісту та організації освіти на засадах компетентнісного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З погляду сучасних реалій освітня практика покликана набувати відповідних змін. Вони стосуються, зокрема, процесу формування естетичної свідомості

ВІТАЛЬНО-АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК КРИТЕРІЙ ГАРМОНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ХОРЕОГРАФІЇ

Анотація. Професійні засоби, якими користуються вчителі музичного мистецтва та хореографії, за своєю природою гуманітарні, адже це такі психофізіологічні інструменти, як мозок, свідомість, сприйняття, мислення, синтез мов, кінесика та інші, тобто такі витончені субстанції, що потребують турботи і культивування з боку оточення і самого викладача. Гармонізація культурно-освітнього простору професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії у такому ракурсі розгляду антропофеноменів виявляє головну цінність навчально-виховного процесу – життя людини. У методологічних орієнтирах фіксуємо вітально-аксіологічний підхід: буттєва сутність розвитку особистості в культурно-освітньому просторі полягає у реальному наповненні відчуттям життя усіх процесів і освітніх систем, що утворюють його життєвий світ.

Ключові слова: вітально-аксіологічний підхід, цінність життя, антропофеномени, вчитель музичного мистецтва та хореографії, культурно-освітній простір.

Аннотация. Профессиональные средства, которыми пользуются учителя музыки и хореографии, по своей природе гуманитарные, т.к. это такие психофизиологические инструменты, как мозг, сознание, восприятие, мышление, синтез языков, кинесика и др., т.е. такие утонченные субстанции, которые требуют заботы и культивирования со стороны окружения и самого преподавателя. Гармонизация культурно-образовательного пространства профессиональной подготовки будущего учителя музыкального искусства и хореографии в таком ракурсе рассмотрения антропофеноменов выявляют главную ценность учебно-воспитательного процесса – жизнь человека. В методологических ориентирах фиксируем витально-аксиологический подход: бытийная сущность развития личности в культурно-образовательном пространстве состоит в реальном наполнении чувством жизни всех процессов и образовательных систем, которые создают её жизненный мир.

Ключевые слова: витально-аксиологический подход, ценность жизни, антропофеномены, учитель музыкального искусства и хореографии, культурно-образовательное пространство.

Annotation. Historical systematically complex object of our scientific interest is the tend of cultural and educational space of professional preparation of future teacher, that is a problem, determination the "human dimension" of the socio-cultural and natural processes. Pedagogical recommendations to address this problem are concentrated in ensuring harmonization of cultural and educational space of professional preparation of future teacher requiring multilevel methodological framework.

Psychomotor, attention, memory, thinking, cognitive functions that belong to the intellectual system and individual antropofenomenami belonging to the force. Each of these categories has an objective istroioenezu scientific reflection and varied interdisciplinary perspectives. Vital-based approach focuses on humanitarian sense of belonging to the force of

personality, which is a selection not only physical, chemical or mechanical human entity, but also determination them in physicality, the human body. This explains our attention to physiological antropo phenomenon of the future teacher of music and choreography, caused by the actualization of pedagogic meanings on human health.

Professional tools used by teachers of music and choreography, by nature humanitarian, because this is physiological, such as brain, consciousness, perception, reasoning, synthesis languages, kinesika and others, i.e. sophisticated substances that require the cure and cultivation of the surroundings and the teacher. Harmonization of cultural and educational space of the professional training of future teachers of music and choreography in this context consideration antropo phenomena detects the main value of the educational process is human life.

In the methodological fix Vital-based approach: existent entity of personal development in the cultural and educational space is the real content of the sense of life processes and the educational systems that make up his life.

Keywords: Vital-based approach, the value of life, antropo phenomenon, a teacher of music and choreography, cultural and educational space.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Еволюція положень гуманітарної освіти відображена концепціями, які в певний спосіб відбивають історично сформовані види раціональності, що віддзеркалюють класичний, некласичний і постнекласичний типи наукового знання. Вони ґрунтуються на парадигмах, які презентують відповідні пізнавальні моделі вирішення філософського питання співвідношення частини і цілого та специфіки в ньому досліджуваного явища або процесу. Постнекласичний тип наукової раціональності чумовлений історичною еволюцією, якій властива нестійкість, динамізм, перехід від однієї стійкої системи до іншої, що викликає появу нового рівня організації елементів і саморегуляції. Він розширює поле рефлексії над діяльністю, зіставляє знання про об'єкт не лише зі специфікою засобів і операцій діяльності, але й ціннісно-цільовими структурами різних підходів. Разом із цим, сучасна наукова рефлексія гармонізації культурно-освітнього простору професійної підготовки майбутнього педагога недостатньо орієнтована на принцип конструктивного альтернативізму, властивого постнекласичній парадигмі.

Аналіз стану вивчення проблеми. Наявний сьогодні науково-методичний потенціал досліджень (О. Єременко, А. Козир, О. Михайличенко, О. Олексюк, В. Орлов, О. Отич, Г. Падалка, О. Реброва, О. Рудницька, Я. Сверлюк, Т. Смирнова, О. Щолокова та ін.) сконцентровано на системному вивченні методологічних засад професійної підготовки у галузі мистецької освіти з опорою на класичний тип наукової раціональності. Традиційним об'єктом більшості досліджень виступає процес професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. У постнекласичному розумінні останній виступає як культурно-освітній простір, який вимагає наукового обґрунтування його

проектування. Тому мета нашої статті полягає у висвітленні змісту вітально-аксіологічного підходу, що розкриває його як критерій гармонізації культурно-освітнього простору майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до її визначальних концептів, історичним системно комплексним об'єктом нашого наукового інтересу є змінність культурно-освітнього простору професійної підготовки майбутнього педагога, що є проблемою, зумовленою "людським виміром" перебігу соціокультурних і природних процесів. Педагогічні рекомендації вирішення цієї проблеми сконцентровані у забезпеченні гармонізації культурно-освітнього простору професійної підготовки майбутнього педагога, що вимагає багаторівневої методологічної бази.

Ієрархізація культурних явищ актуалізується їх оцінюванням, що виводить на перший план феномен цінностей. У зв'язку з цим гуманітаризм виступає системною властивістю аксіологічно-антропоцентрованої культури. Він співвідносить з інтересами вільного розвитку цілісної Людини увесь зміст життя – її взаємини з природою, форми організації суспільного життя, ставлення людей одне до одного. Спираючись на ідею багатофакторного підходу, ми розробили вітально-аксіологічний як найбільш перспективний для дослідження гармонізації культурно-освітнього простору майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії.

Цінність життя дедалі більше стає підґрунтям взаємозв'язку розвитку науки і освіти, що зумовлює рух до віднайдення засобів подолання суперечності між гуманітарною і технічною культурами. В освіті й науці це дозволяє людині на основі інтегрованого осягнення наукового знання, етико-художнього втілення дійсності набути цілісної картини світу і усвідомити своє місце у природі. *Вітально-аксіологічний підхід зосереджує гуманітарний смисл сутнісних сил особистості, який полягає у виділенні не лише фізичної, хімічної чи механічної сутності людини, але й об'єктивізацію їх у тілесності, людському організмі.* Це пояснює нашу увагу до психофізіологічних антропофеноменів майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії, викликану актуалізацією педагогічних смислів питань здоров'я людини. Підтримка власного здоров'я і здоров'я студента, як їх знаряддя праці, стає однією з основних проблем, яка у процесі професійного навчання має враховуватись з позицій оптимального самозбереження. Рівень ставлення до власної фізичної форми, здоров'я виступає одним з показників загальної культури вчителя музичного мистецтва та хореографії. Питання здоров'я і фізичної краси в педагогіці мистецької освіти ще не набули належного розгляду, проте усвідомлення свого фізичного стану є обов'язковою передумовою професійного становлення і розвитку, що виявляється через сприйняття біологічних процесів, які впливають на психологію і поведінку

людини. З іншого боку, певна конституція, тип статури є важливими для вимоніховання аутичності й самосприйняття своєї зовнішності не лише як природного дару, але й як матеріалу для вдосконалення.

Увага до антропофеноменів пов'язана із тим, що гармонізація культурно-освітнього простору відповідатиме досягненню високої професійної педагогічної якості, коли, окрім традиційного професійного навчання, відбудеться естетизація зовнішнього вигляду і регуляція стану «дворів'я» суб'єктів навчально-виховного процесу, як обов'язкових передумов гармонізації цілісного особистісно-професійного розвитку його творчої індивідуальності. Не зважаючи на те, що у старшій за віком категорії фахівців онтологічна програма здебільшого виконала своє вітальне призначення, проте внутрішні психофізіологічні процеси тривають. Їх динаміка стає більш численною не лише від генної програми розвитку, але й від рівня та якості взаємодії людини з середовищем, а саме – з викликами до психофізіології вчителя музичного мистецтва та хореографії, які висуває професія.

Психічні властивості людини – це єдність індивідуально-узагальненої психофізіологічної інтеграції в поведінці, яка відбиває багатоаспектність буття людини і пов'язана з надзвичайно динамічними когнітивними процесами. Психомоторика, увага, пам'ять, мислення – пізнавальні функції, що належать до інтелектуальної системи та є індивідуальними антропофеноменами сутнісних сил. Кожна з наведених категорій має об'єктивну історіогенезу наукової рефлексії і різноманітні міждисциплінарні погляди, але в контексті нашого дослідження важливими характеристиками, що відбивають їх інваріантний зміст виступають: ємність, стійкість, концентрація, вибірковість, швидкість переключення уваги; інтеграція різних форм інтелектуальної активності, що виявляється у зростанні кількості й розмірів кореляційних зв'язків як між різними властивостями однієї пізнавальної функції, так і між пізнавальними функціями різних рівнів.

Індивідні ознаки людини ще не є остаточними детермінантами її розвитку, оскільки цілісність останнього зумовлена як онтологічними, так і філіогенетичними процесами, тобто соціальним мікросередовищем, у якому відбувається становлення особистості.

Психологи розробили наукову інформацію про кризові вікові періоди, зумовлені не лише внутрішнім прагненням людини до зростання і самовдосконалення, але спровоковані й зовнішніми обставинами. Це безпосередньо стосується антропофеноменів майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії, на які може створювати тиск економічна, політична, загальнокультурна ситуація в державі, вимоги та соціальні очікування, або занепад інтересу до професійної галузі тощо. Особливу увагу привертають кризи юнацького і середнього віку, змушуючи переоцінити екстенсивність власного життя, переосмислити і гостріше відчувати життєві завдання, усвідомити покликання і не лише у професійній сфері життєдіяльності.

Окреслені характеристики вітально-аксіологічного підходу у контексті гармонізації культурно-освітнього простору майбутнього вчителя музичного мистецтва орієнтовані на ключову умову проектування культурно-освітнього простору суб'єкта – взаємодія педагога і учня [1, с. 108].

Професійні засоби, якими користуються вчителі музичного мистецтва та хореографії, за своєю природою гуманітарні, адже це такі психофізіологічні інструменти, як мозок, свідомість, сприйняття, мислення, синтез мов, кінесика та інші, тобто такі витончені субстанції, що потребують турботи і культивування з боку оточення і самого викладача. Гармонізація культурно-освітнього простору професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії у такому ракурсі розгляду антропофеноменів виявляє головну цінність навчально-виховного процесу – життя людини.

Таким чином, важливість цінності життя як самостійного і самодостатнього феномену та реалізація її в усіх сферах життєдіяльності дає право говорити про виокремлення вітально-аксіологічного контексту у якому культурно-освітній простір професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва та хореографії як суб'єкта є реальністю, котра безпосередньо переживається, усвідомлюється ним самим. У методологічних орієнтирах фіксуємо вітально-аксіологічний підхід: буттєва сутність розвитку особистості в культурно-освітньому просторі полягає у реальному наповненні відчуттям життя усіх процесів і освітніх систем, що утворюють його життєвий світ. Перспективним напрямом подальших наукових пошуків є принцип когерентності.

Література

1. Шенрик И.Г. Образовательное пространство субъекта и его проектирование. / И.Г. Шендрик. М.: АПК и ПРО, 2003. – 156 с.

УДК 378.637.016:78(043.3)

Єременко О. В.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ТЕОРЕТИЧНІ ОРІЄНТИРИ ЇЇ ОНОВЛЕННЯ

Анотація. У публікації висвітлено теоретико-методологічні основи підготовки магістрів музичного мистецтва в педагогічних університетах. Розкрито сутність та проаналізовано теоретичні підходи до підготовки фахівців з музичного мистецтва. Підкреслюється, що підготовка магістрів музичного мистецтва ґрунтується на теоретичних ідеях щодо національної парадигми підготовки фахівців з музичного мистецтва, гуманістичної основи музичного навчання, аксіологічних підходів до навчання музикантів-педагогів, екзистенційно-емоційного напрямку мистецького навчання та його акмеологічної спрямованості, а також прогностичних орієнтирів фахової підготовки. Обґрунтовано провідні

уваженні позиції щодо визначеної ролі консолідаційного підходу як теоретичної основи означеної підготовки.

• **Ключові слова:** магістри музичного мистецтва, консолідаційний підхід, музично-фаховий, педагогічно-практичний, науково-дослідницький напрями підготовки.

Аннотация. Стаття посвящена изучению теоретико-методологических основ подготовки магистров музыкального искусства в педагогических университетах. Раскрыта сущность магистерской подготовки как качественно нового уровня профессионального становления студентов магистратуры в условиях ориентации учебного процесса на качественное освоение знаний, умений, навыков с учётом учебно-профессионального опыта с целью систематического и последовательного приобщения студентов магистратуры к самореализации в искусстве, преподавательской и исследовательской деятельности. Подчеркивается, что подготовка магистров музыкального искусства базируется на теоретических подходах, раскрывающих национальную парадигму подготовки профессионалов в сфере искусства, гуманистические основы музыкального обучения, аксиологические подходы к обучению музыкантов-педагогов, личностно-эмоциональное направление музыкального обучения, прогностические ориентиры профессиональной подготовки. Раскрывается главная роль консолидационного подхода как теоретической основы рассматриваемой подготовки.

Выделенный подход обеспечивает взаимодействие музыкально-профессионального, педагогико-практического, научно-исследовательского направлений подготовки магистров музыкального искусства, единство познавательно-поисковой, оценивающей-интерпретационной, творчески-продуктивной деятельности при сохранении содержания каждой, а также обосновывает главные принципы реализации данной подготовки и основные ориентиры ее модификации.

Подчеркивается, что специальная музыкальная подготовка в контексте подготовки специалистов по искусству не может интерпретироваться ниже по рангу, подчиняясь научно-исследовательским приоритетам учебного процесса. К тому же, педагогическое направление в контексте целостного процесса подготовки специалистов по музыкальному искусству также не имеет права уступать место ни исполнительскому, ни исследовательскому, поскольку в будущей педагогической деятельности специалистов высшего квалификационного уровня преподавательское мастерство является не менее значимым, нежели другие направления подготовки.

Ключевые слова: магистры музыкального искусства, консолидационный подход, музыкально-профессиональный, педагогически-практический, научно-исследовательский направления подготовки.

Annotation. The main of publication is to investigate on theoretical and methodological basis of masters training in music at pedagogical universities.

The matter of training master on new professional level is studying, mastering and skills acquisition in order to make students, who are obtaining master's degree, interested in teaching, playing music and investigating music as a subject.

It is emphasized that master's training in music is based on theoretical approaches. This approaches describe national paradigm of training professionalists in

ЗМІСТ

1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Бутенко В. Г.

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ В СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ..... 3

Отич О. М

МИСТЕЦТВО ЯК ФОРМА СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА СФЕРА
ТВОРЧОЇ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 10

Хаціньський Я.

ІНТЕРКУЛЬТУРНА МУЗИЧНА ОСВІТА ЯК СУЧАСНА
ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ МОЛОДІ: ПОЛЬСЬКА ПЕРСПЕКТИВА. 18

Михайличенко О. В.

РОЛЬ МУЗИКИ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ Т. ШЕВЧЕНКА ТА
І. ФРАНКА..... 23

Ніколаї Г. Ю.

ОСОБИСТІСНИЙ ВИМІР ФІЛОСОФІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В
ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНІ..... 34

Смирнова Т. А.

Т. Г. ШЕВЧЕНКО ЯК ВИДАТНА ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ..... 43

Сегеда Н. А.

ВІТАЛЬНО-АКСІОЛОГІЧНИЙ І КОГЕРЕНТНИЙ ПІДХОДИ ЯК
ОСНОВА ПРОЕКТУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ КУЛЬТУРНО-
ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ..... 49

Єременко О. В.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ТЕОРЕТИЧНІ ОРІЄНТИРИ ЇЇ
ООНОВЛЕННЯ..... 53

Кісель М.

ЗНАЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ У НАВЧАННІ І
ВИХОВАННІ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ В СИТУАЦІЇ
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПОЛЬЩІ..... 60

Соколова А. В. НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА (НА МАТЕРІАЛІ ХОРОВИХ ТВОРІВ НА ВІРШІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА).....	62
---	----

Королева Т. П. СПЕЦИФИКА МЕТОДА МОДЕЛИРОВАНИЯ В ИСКУССТВЕ.....	67
--	----

2. ЕСТЕТИЧНІ ТА ЕТИЧНІ ЗАСАДИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Отлич О. М., Овсієнко Я. М. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У ПРОФЕСІЙНИХ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	74
---	----

Ткаченко Т. В. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ НАРОДНОЇ ПІСНІ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ.....	82
---	----

Матвєєва О. О. ФОРТЕПІАННІ ТВОРИ ЗА ШЕВЧЕНКІВСЬКОЮ ТЕМАТИКОЮ У РЕПЕРТУАРІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	89
---	----

Кутова О. М. ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ НА ПРИКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ СПАДЩИНИ Т.Г. ШЕВЧЕНКА.....	92
---	----

Соловійова Ю. О. ЕСТЕТИЧНІ ЦІННОСТІ В СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ.....	98
---	----

Слятіна І. О. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ СІМ'Ї.....	102
--	-----

Житченко Т. А. ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ХУДОЖНЄ ВИХОВАННЯ» В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	110
--	-----